

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української мови
Силабус
навчальної дисципліни
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням) Мова викладання – українська.
Викладачі	Марчук Людмила Миколаївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови. Монастирська Римма Іванівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови.
Профайл викладачів	https://um.kpnu.edu.ua/marchuk-liudmyla-mykolaivna/ / https://um.kpnu.edu.ua/monastyrskaya-rymma-ivanivna/
E-mail	liudmila.marchuk@kpnu.edu.ua monastirska@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=769
Консультації	середа 15.00–16.00 / 15.30–16.30 п'ятниця 15.00–16.00 / 15.30–16.30 Місце проведення консультацій – 404 аудиторія (центральний корпус), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Українська мова за фаховим спрямуванням – одна з дисциплін, що передбачає вивчення різних видів ділових документів, набуття студентами навичок їх укладання, засвоєння етикету ділової кореспонденції, а, отже, опанування офіційно-діловим стилем української мови. Програмою також передбачено оволодіння нормами літературної мови: графічними, орфоепічними, орфографічними, лексичними, морфологічними, синтаксичними, стилістичними та пунктуаційними. Курс української мови за фаховим спрямуванням допоможе студентам заповнити прогалини в знаннях з рідної мови, сприятиме розвитку їхньої загальної культури мовлення, а також усвідомленому та ґрунтовному оволодінню мистецтвом ведення ділової кореспонденції. Окрема увага приділена й студіюванню наукового стилю – опанування фаховою термінологією, основами написання анотацій, тез, статей, правилами укладання списку літератури.

Мета і завдання курсу

Мета дисципліни – Формувати у майбутніх спеціалістів уміння і навички досконалого володіння українською літературною мовою у професійній сфері.

Завдання курсу:

- дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з усіх розділів курсу української мови за фаховим спрямуванням;
- сформуванати вміння й навички складання, написання та оформлення організаційної, розпорядчої документації щодо особового складу, довідково-інформаційної, господарсько-договірної та обліково-фінансової документації;
- забезпечити оволодіння нормами української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення, а також оволодіння навичками комунікативно виправданого використання засобів мови в різних життєвих ситуаціях, під час створення документів з дотриманням етикету ділового спілкування;
- ознайомити зі словниками, граматиками, довідниками, Інтернет-ресурсами, які сприятимуть удосконаленню мовної культури майбутнього фахівця.

Результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти в цілому та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 05	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
----------	---

Спеціальні компетентності:

СК 16	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
-------	--

Програмні компетентності:

РН 2	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язання конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.
РН 7	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.
РН 15	Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти і бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні, спеціальну апаратуру та інструменти.
РН 17	Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

3. Формат курсу

Стандартний курс (очний; : обов'язковий освітній компонент професійної підготовки). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій.

4. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма навчання
Освітньо-наукова програма	«Спеціальна освіта (Логопедія)»
Рік навчання / рік викладання	перший
Семестр вивчення	перший
Кількість кредитів ЄКТС	3
Загальний обсяг годин	90
Кількість годин навчальних занять	30
Лекційні заняття	8
Практичні заняття	22
Самостійна та індивідуальна робота	60
Форма підсумкового контролю	екзамен

5. Пререквізити і кореквізити курсу

Визначаються інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком з комплексом базових та гуманітарних дисциплін. Програма враховує набуті студентами знання під час вивчення шкільної програми

6. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE, системи відеозв'язку MEET.

7. Політика курсу

Відвідування занять. Очікуємо, що здобувачі відвідуватимуть лекційні та практичні заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікуємо дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<http://kpnu.edu.ua/pravyla-vnutrishnoho-rozporyadku/>) та етичних норм поведінки.

Встановлюються терміни виконання здобувачами усіх видів робіт, передбачених курсом. За несвоєчасно подані роботи / завдання (з порушенням визначених термінів) знижуватимуться бали.

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття (як лекційні, так і практичні), не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що здобувачі поступово під час консультацій відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього практичного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем питань плану та вміння дати відповіді на питання для самоконтролю. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття й виконання запланованих завдань.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція від 29.04. 2021 р.) (https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDdbGpb/view>). Тому роботи здобувачів мають бути оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача та фактів списування є підставою для її незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі першого рівня можуть послуговуватися бібліотекою університету, кафедри української мови та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо), консультацій, на засіданні наукових семінарів. Очікується, що здобувачі першого рівня будуть задавати викладачам запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

8. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	денна форма					
	усього	зокрема				
		лк	пз	лаб.	інд.	с.р.
Теоретичні засади курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	6	2	-	-	-	4

Українська мова як єдина національна мова українського народу	6	-	2	-	-	4
Додержання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури сучасного фахівця	6	2	-	-	-	4
Стилі та норми сучасної української літературної мови. Сучасний документ	6	-	2	-	-	4
Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу. Звіт.	6	-	2	-	-	4
Словотвірні засоби мови за професійним спрямуванням і орфографічні норми. Ділові документи: довідка, доповідна та пояснювальна записки.	6	-	2	-	-	4
Морфологічні норми сучасної української літературної мови: іменник, прикметник, числівник. Ділові документи: доручення, розписка.	6	-	2	-	-	4
Особливості вживання частин мови у сфері професійного спілкування: дієслово, прислівник, службові частини мови. Ділові документи: наказ, договір. Синтаксичні та пунктуаційні норми.	6	-	2	-	-	4
Етикет ділового листування: класифікація листів, реквізити, мова та стиль службових листів.	6	-	2	-	-	4
Комунікативні компетенції мовної особистості	6	2	-	-	-	4
Культура усного ділового мовлення.	6	2	-	-	-	4

Культура усного ділового спілкування. Конкуренти листів – телефонна розмова, бесіда.	6	-	2	-	-	4
Українська фахова термінологія. Поняття держстандартів	6	-	2	-	-	4
Науковий стиль. Оформлення результатів наукової діяльності: план, тези, конспект. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликання	6	-	2	-	-	4
Переклад та редагування наукових текстів. Транслітерація.	6	-	2	-	-	4
Разом годин	90	8	22	-	-	60

9. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам:

денна форма навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			екзамен
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
25 балів	10 балів	25 балів	
			40

Поточний контроль (25 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів І рівня вищої освіти на навчальних заняттях – 12 (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuf/view).

Здобувачеві, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівнів (10, 11, 12).

Самостійна робота (10 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які здобувачі готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється здобувачеві на практичному занятті.

Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює лектор на консультаціях.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри); підготовка до складання іспиту. Особистісна зорієнтованість реалізується за рахунок виконання завдань, що розвивають навички самоаналізу.

Здобувачі, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

денна форма навчання

СР 10 балів	«задовільно»	6-7
	«добре»	8-9
	«відмінно»	10

Модульна контрольна робота (25 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 25 балів	«задовільно»	14 – 18
	«добре»	19 – 22
	«відмінно»	23 – 25

Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не будуть допущені до екзамену. Вони складатимуть його після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Здобувачам, які не склали екзамен або були не допущені до його складання, чи не з'явилися з будь-якої причини дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Якщо здобувач ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно

82-89	В (дуже добре)	добре
75-81	С (добре)	
67-74	Д (задовільно)	задовільно
60-66	Е (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них.

10. Література

Основна

- Марчук Л. М., Сукаленко Т.М., Бойчук В.О. Українська мова за професійним спрямуванням. Практичні заняття. Самостійна робота : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. 189 с.
- Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., випр. і доповнен. Київ: Алерта, 2019. 640 с.

Додаткова

- Галузинська Л.І., Науменко Н.В., Колосюк В.О. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 430 с.
- Городенська К.Г. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014. 124 с.
- Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посібник для студентів аграрних вищих навчальних закладів та коледжів. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 536 с.
- Дзюбак Н.М., Беркешук І.С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 204 с.
- Калашник Г.М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 143 с.
- Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ, 1996.
- Корж А.В. Українська мова професійного спрямування : навчальний посібник. Київ : Правова єдність, 2009. 296 с.
- Культура фахового мовлення : навч. посібник / за ред. Н.Д. Бабич. Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. 528 с.
- Семенюк О.А., Парашук В.Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. 240 с.
- Токарська А.С., Кочан І.М. Українська мова фахового спрямування для юристів : підруч. Кочан : Знання, 2008. 413 с.
- Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень / М.Д. Гінзбург, І.О. Требульова, С.Д. Левіна, І.М. Корніловська; за ред. М. Д. Гінзбурга. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : «Фірма «ІНКОС», Центр навчальної літератури, 2007. 672 с.

- Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2000. 752 с.
- Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім.О.О.Потебні, Ін-т української мови. Київ: Наук. Думка, 2019.
- Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник для самостійної роботи студента. Київ : Видавничий центр «Академія», 2011. 304 с.

Словники

- Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
- Биби́к С. П., Г.М. Сюта. Словник іншомовних слів: за ред. С. Я. Єрмоленко. Харків: Фоліо, 2006. 623 с.
- Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ : Ірпінь : ВТФ „Перун”, 2005. 1728 с.
- Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. Київ, 1986. 220.
- Марчук Л.М., Копусь О.А., Попович А.С. Словник актуальної фахової термінології Кам’янець-Подільський: Буйницький О.А., 2010. 75 с.
- Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006. 706 с.
- Словник української мови в 11-ти томах. Київ, 1970 – 1980.
- Українська мова. Енциклопедія / за ред. І. В. Муромцева. Київ : Майстер-клас, 2011. 400 с.

Рекомендовані джерела інформації

- Офіційний сайт української мови: <https://ukrainskamova.com/>
- «Є-Мова» <https://www.facebook.com/emovaua/>
- Лінгвістичний портал «Мова.info» <http://www.mova.info/>
- Тренажер із правопису української мови <https://webpen.com.ua/>
- Словопедія (українські словники) <http://slovopedia.org.ua/>
- Безкоштовний онлайн-курс «Українська за 27 уроків» на платформі Prometheus
- <http://lviv1256.com/lists/na-prometheus-vidkryly-reiestratsiiu-na-bezkoshtovnyy-onlayn-kurs-ukrains-ka-za-27-urokiv/>